

ใบงานที่ 9	หน้าที่ 1
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

ชื่อเรื่อง การแปลงสัญญาณ A/D และ D/A ของไมโครคอนโทรลเลอร์

จุดประสงค์การเรียนการสอน

จดประสงค์ทั่วไป

- 1. เพื่อให้มีทักษะในการต่อวงจรแปลงสัญญาณอนาล็อกเป็นดิจิทัลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์
- 2. เพื่อให้มีทักษะในการต่อวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นอนาล็อกด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์
- 3. เพื่อให้มีทักษะในการใช้งานโปรแกรม Proteus ในการจำลองการทำงานของวงจรแปลงสัญญาณอนาล็อก เป็นดิจิทัล และวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นอนาล็อกด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์
  - 4. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่อง การแปลงสัญญาณ A/D และ D/A

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 1. เตรียมเครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์ได้ถูกต้อง
- 2. ต่อวงจรแปลงสัญญาณอนาล็อกเป็นดิจิทัลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์ได้
- 3. ต่อวงจรแปลงสัญญาณอนาล็อกเป็นดิจิทัลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์ได้
- 4. ต่อวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นอนาล็อกด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์ได้
- 5. ต่อวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นอนาล็อกด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์ได้
- 6. ใช้โปรแกรม Proteus เพื่อต่อวงจรทดสอบการทำงานของแปลงสัญญาณอนาล็อกเป็นดิจิทัล และวงจร แปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นอนาล็อกด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์ได้
- 7. ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ประณีต รอบคอบ ปลอดภัย และเสร็จภายในเวลาที่กำหนด อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม

คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 1. มีความซื่อสัตย์สุจริต
- 2. มีความอดทนอดกลั้น
- 3. มีความรักสามัคคีในการปฏิบัติงาน
- 4. มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน
- 5. มีการคำนึงถึงความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

เครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์การปฏิบัติงาน

	4 4 64	
1.	ใบความรู้เรื่องการแปลงสัญญาณ A/D และ D/A ของไมโครคอนโทรลเลอร์	1 ชุด
2.	ชุดทดลองวงจรดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์	1 ชุด
3.	มัลติมิเตอร์	1 ตัว
4.	สายต่อวงจร	50 เส้น
5.	ตัวต้านทาน 10k Ω	1 ตัว
6.	ตัวต้านทานปรับค่าได้ 10k Ω	2 ตัว

ใบงานที่ 9	หน้าที่ 2
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5
J	

ชื่อเรื่อง การแปลงสัญญาณ A/D และ D/A ของไมโครคอนโทรลเลอร์

- 7. Character LCD ขนาด 16x2 1 ตัว
- 8. คอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งโปรแกรม Proteus 7.8SP2 1 เครื่อง
- 9 . แหล่งจ่ายไฟฟ้ากระแสตรง 0-30V 1 เครื่อง

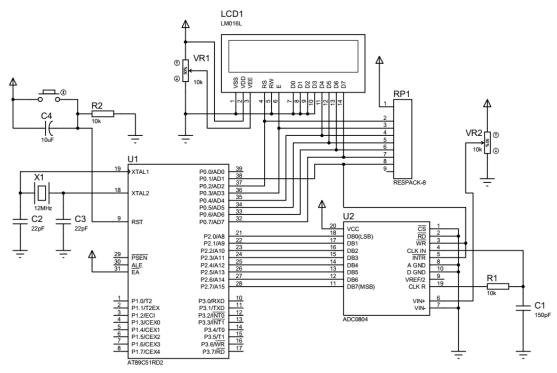
ข้อควรระวัง

ขณะปฏิบัติการทดลองห้ามหยอกล้อเล่นกัน และห้ามนำสายต่อลัดวงจรระหว่างขั้วไฟ Vcc 5V กับ GND **ข้อเสนอแนะ**

ควรตรวจสอบความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์ทุกครั้งก่อนใช้งาน รวมถึงควรศึกษาและปฏิบัติตาม ขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด

ลำดับขั้นการปฏิบัติงาน (Step Operation)

- 1. การต่อวงจรเพื่อทดสอบการทำงานของวงจรแปลงสัญญาณอนาล็อกเป็นดิจิทัลของ AT89C51ED2
- 1.1 ให้นักศึกษาใช้ชุดทดลองวงจรดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ ร่วมกับบอร์ดใช้งานไมโครคอนโทรลเลอร์ AT89C51ED2 เพื่อต่อวงจรในรูปที่ 1.1 เพื่อทดลองการทำงานของวงจรแปลงสัญญาณอนาล็อกเป็นดิจิทัลผ่านไอซี ADC0804

รูปที่ 1.1 รูปวงจรแปลงสัญญาณอนาล็อกเป็นดิจิทัลด้วย AT89C51ED2 ผ่านไอซี ADC0804

ใบงานที่ 9

หน้าที่ 3

ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004

หน่วยที่ 5

ชื่อหน่วย การแปลงสัญญาณ A/D และ D/A

ชื่อเรื่อง การแปลงสัญญาณ A/D และ D/A ของไมโครคอนโทรลเลอร์

1.2 จากวงจรในข้อที่ 1.1 ให้นักศึกษาเขียนโปรแกรมตามตัวอย่างต่อไปนี้โดยใช้โปรแกรม Keil uVision3 ตามขั้นตอนในใบความรู้เรื่องภาษาซีกับไมโครคอนโทรลเลอร์ และทำการ Build โปรแกรมจนกว่าไม่เกิด Error เพื่อให้ ได้ไฟล์นามสกุล .hex เพื่อนำไปใช้งานต่อไป

```
#include <reg51.h>
#define adc port P2
#define lcd port P0
sbit rs lcd = P0^2;
sbit en lcd = P0^3;
sbit wr adc = P0^1;
const unsigned char ascii[16] = "0123456789ABCDEF";
void delay(int time){
       char i;
       for(:time>0:time--)
               for(i=100;i>0;i--);
void lcd busy(int time){
       en lcd = 0;
       for(;time>0;time--);
       en lcd = 1;
}
void lcd command(unsigned char cmd){
       rs lcd = 0;
       lcd port = (lcd port & 0x0f) | (cmd & 0xf0);
       lcd busy(200);
       lcd_port = (lcd_port & 0x0f) | (cmd << 4);</pre>
       lcd busy(200);
       rs_lcd = 1;
}
```


ใบงานที่ 9	หน้าที่ 4
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

```
void lcd_putc(unsigned char dat){
       rs lcd = 1;
       lcd port = (lcd port & 0x0f) | (dat & 0xf0);
       lcd busy(200);
       lcd port = (lcd port & 0x0f) | (dat << 4);</pre>
       lcd busy(200);
       rs_lcd = 1;
void lcd_puts(char *str){
       while(*str != '\0') lcd_putc(*str++);
}
void lcd init(){
       en lcd = 1;
       rs lcd = 1;
       lcd_command(0x33);
       lcd command(0x32);
       lcd_command(0x28);
       lcd_command(0x0c);
       lcd command(0x06);
       lcd_command(0x01);
       delay(500);
}
unsigned char readADC(){
       wr_adc = 0;
       delay(5);
       wr adc = 1;
       delay(1);
       return adc port;
}
```


ใบงานที่ 9	หน้าที่ 5
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

```
void showADC(unsigned char dat){
       lcd command(0xc0);
       lcd putc(ascii[dat/100]);
       lcd putc(ascii[(dat%100)/10]);
       lcd putc(ascii[dat%10]);
void showVolt(unsigned char dat){
       int iVolt;
       float fVolt;
       fVolt = dat * (5.0/255.0);
       iVolt = (int)(fVolt * 100.0);
       lcd command(0xc4);
       lcd putc(ascii[iVolt/100]);
       lcd putc('.');
       lcd_putc(ascii[(iVolt%100)/10]);
       lcd_putc(ascii[iVolt%10]);
}
void main(){
       unsigned char dat;
       wr adc = 1;
       lcd_init();
       lcd command(0x80);
       lcd_puts(" read ADC 8 bit ");
       while(1)
       {
               dat = readADC();
               showADC(dat);
               showVolt(dat);
               delay(100);
       }
```


ใบงานที่ 9	หน้าที่ 6
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

ชื่อเรื่อง การแปลงสัญญาณ A/D และ D/A ของไมโครคอนโทรลเลอร์

1.3 จากข้อที่ 1.2 ให้นักศึกษาใช้โปรแกรม Proteus ISIS ทำการจำลองการทำงานของวงจรเปรียบเทียบกับ การทำงานของวงจรจริง โดยการโหลดไฟล์นามสกุล .hex ลงบนตัวไมโครคอนโทรลเลอร์ AT89C51ED2 ด้วย โปรแกรม Flip 3.4.7 และป้อนแหล่งจ่ายให้บอร์ดทดลอง พร้อมทั้งทดลองปรับค่าความต้านทาน VR2 เพื่อให้ได้ แรงดันตามตารางที่ 1.1 หลังจากนั้นให้บันทึกการทำงานลงในรูปตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ตารางบันทึกผลการทดลองการทำงานของวงจร[์]แปลงสัญญาณอนาล็อกเป็นดิจิทัลด้วย AT89C51ED2

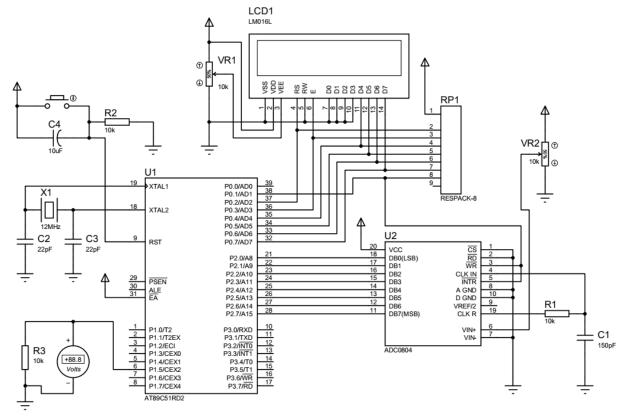
แรงดันอินพุต	เอาต์พุตที่ Chara	cter LCD 16x2
Vin ที่ VR2	ค่าข้อมูลเลขฐาน 10	แรงดันที่แสดงผล
0.5V		
1.0V		
1.5V		
2.0V		
2.5V		
3.0V		
3.5V		
4.0V		
4.5V		
5.0V		

ใบงานที่ 9	หน้าที่ 7
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

ชื่อเรื่อง การแปลงสัญญาณ A/D และ D/A ของไมโครคอนโทรลเลอร์

- 2. การต่อวงจรเพื่อทดสอบการทำงานของวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นอนาล็อกของ AT89C51ED2
- 2.1 ให้นักศึกษาใช้ชุดทดลองวงจรดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ ร่วมกับบอร์ดใช้งานไมโครคอนโทรลเลอร์ AT89C51ED2 เพื่อต่อวงจรในรูปที่ 2.1 เพื่อทดลองการทำงานของวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นอนาล็อกด้วย PWM

รูปที่ 2.1 รูปวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นอนาล็อกด้วย AT89C51ED2 ผ่านโมดูล PWM

2.2 จากวงจรในข้อที่ 2.1 ให้นักศึกษาเขียนโปรแกรมตามตัวอย่างต่อไปนี้โดยใช้โปรแกรม Keil uVision3 ตามขั้นตอนในใบความรู้เรื่องภาษาซีกับไมโครคอนโทรลเลอร์ และทำการ Build โปรแกรมจนกว่าไม่เกิด Error เพื่อให้ ได้ไฟล์นามสกุล .hex เพื่อนำไปใช้งานต่อไป

#include <at89c51xd2.h>

#define adc port P2

#define lcd port P0

sbit rs $lcd = P0^2$;

sbit en $lcd = P0^3$;

sbit wr adc = $P0^1$;

ใบงานที่ 9	หน้าที่ 8
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

```
const unsigned char ascii[16] = "0123456789ABCDEF";
void delay(int time){
       char i;
       for(;time>0;time--)
               for(i=100;i>0;i--);
}
void lcd busy(int time){
       en_lcd = 0;
       for(;time>0;time--);
       en lcd = 1;
void lcd command(unsigned char cmd){
       rs lcd = 0;
       lcd_port = (lcd_port & 0x0f) | (cmd & 0xf0);
       lcd busy(200);
       lcd port = (lcd port & 0x0f) | (cmd << 4);</pre>
       lcd_busy(200);
       rs_lcd = 1;
}
void lcd putc(unsigned char dat){
       rs lcd = 1;
       lcd_port = (lcd_port & 0x0f) | (dat & 0xf0);
       lcd_busy(200);
       lcd port = (lcd port & 0x0f) | (dat << 4);</pre>
       lcd_busy(200);
       rs lcd = 1;
```


ใบงานที่ 9	หน้าที่ 9
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

```
void lcd_puts(char *str){
       while(*str != '\0') lcd_putc(*str++);
}
void lcd_init(){
       en lcd = 1;
       rs_lcd = 1;
       lcd_command(0x33);
       lcd_command(0x32);
       lcd_command(0x28);
       lcd_command(0x0c);
       lcd command(0x06);
       lcd command(0x01);
       delay(500);
unsigned char readADC(){
       wr_adc = 0;
       delay(5);
       wr_adc = 1;
       delay(1);
       return adc_port;
void showADC(unsigned char dat){
       lcd_command(0xc0);
       lcd_putc(ascii[dat/100]);
       lcd_putc(ascii[(dat%100)/10]);
       lcd_putc(ascii[dat%10]);
}
```


ใบงานที่ 9	หน้าที่ 10
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

```
void showVolt(unsigned char dat){
       int iVolt;
       float fVolt;
       fVolt = dat * (5.0/255.0);
       iVolt = (int)(fVolt * 100.0);
       lcd command(0xc4);
       lcd_putc(ascii[iVolt/100]);
       lcd putc('.');
       lcd putc(ascii[(iVolt%100)/10]);
       lcd_putc(ascii[iVolt%10]);
void init pwmCEX2(unsigned char dat){ //fout = 3.9kHz
       CMOD = 0x00;
       CCAPM2 = 0x42;
       CCON = 0x40;
       CCAP2H = 255 - dat;
void changDuty(unsigned char dat){
       CCAP2H = 255 - dat;
}
void main(){
       unsigned char dat;
       wr_adc = 1;
       lcd_init();
       lcd command(0x80);
       lcd puts(" read ADC 8 bit ");
       init_pwmCEX2(readADC());
```


ใบงานที่ 9	หน้าที่ 11
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

ชื่อเรื่อง การแปลงสัญญาณ A/D และ D/A ของไมโครคอนโทรลเลอร์

2.3 จากข้อที่ 2.2 ให้นักศึกษาใช้โปรแกรม Proteus ISIS ทำการจำลองการทำงานของวงจรเปรียบเทียบกับ การทำงานของวงจรจริง โดยการโหลดไฟล์นามสกุล .hex ลงบนตัวไมโครคอนโทรลเลอร์ AT89C51ED2 ด้วย โปรแกรม Flip 3.4.7 และป้อนแหล่งจ่ายให้บอร์ดทดลอง พร้อมทั้งทดลองปรับค่าความต้านทาน VR2 เพื่อให้ได้ แรงดันตามตารางที่ 2.1 หลังจากนั้นให้บันทึกการทำงานลงในรูปตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ตารางบันทึกผลการทดลองการทำงานของวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นอนาล็อกด้วย AT89C51ED2

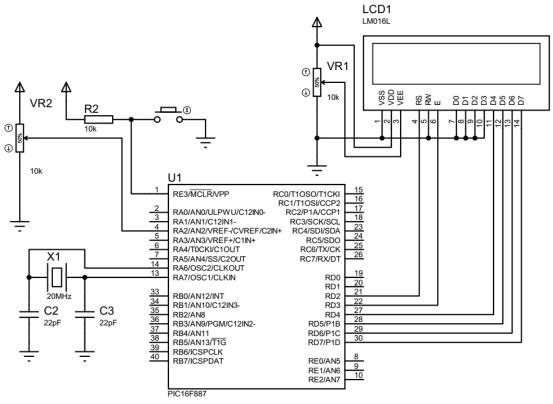
แรงดันอินพุต	เอาต์พุตที่ Charac	ter LCD 16x2	แรงดันเฉลี่ยที่ขา
Vin ที่ VR2	ค่าข้อมูลเลขฐาน 10	แรงดันที่แสดงผล	PWM (CEX2)
0.5V			
1.0V			
1.5V			
2.0V			
2.5V			
3.0V			
3.5V			
4.0V			
4.5V			
5.0V			

ใบงานที่ 9	หน้าที่ 12
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

ชื่อเรื่อง การแปลงสัญญาณ A/D และ D/A ของไมโครคอนโทรลเลอร์

- 3. การต่อวงจรเพื่อทดสอบการทำงานของวงจรแปลงสัญญาณอนาล็อกเป็นดิจิทัลของ PIC16F887
- 3.1 ให้นักศึกษาใช้ชุดทดลองวงจรดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ ร่วมกับบอร์ดใช้งานไมโครคอนโทรลเลอร์ PIC16F887 เพื่อต่อวงจรในรูปที่ 3.1 เพื่อทดลองการทำงานของวงจรแปลงสัญญาณอนาล็อกเป็นดิจิทัล

รูปที่ 3.1 รูปวงจรแปลงสัญญาณอนาล็อกเป็นดิจิทัลด้วย PIC16F887

3.2 จากวงจรในข้อที่ 3.1 ให้นักศึกษาเขียนโปรแกรมตามตัวอย่างต่อไปนี้โดยใช้โปรแกรม MPLAB X ตาม ขั้นตอนในใบความรู้เรื่องภาษาซีกับไมโครคอนโทรลเลอร์ และทำการ Build โปรแกรมจนกว่าไม่เกิด Error เพื่อให้ได้ ไฟล์นามสกุล .hex เพื่อนำไปใช้งานต่อไป

#define _XTAL_FREQ 20000000

#include <xc.h>

#define lcd port PORTD

#define lcd tris TRISD

#define rs_lcd RD2

#define en lcd RD3

ใบงานที่ 9	หน้าที่ 13
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

```
const unsigned char ascii[16] = "0123456789ABCDEF";
void lcd busy(int time){
       en_lcd = 0;
       for(;time>0;time--) __delay_us(500);
       en lcd = 1;
}
void lcd command(unsigned char cmd){
       rs_lcd = 0;
       lcd port = (lcd port & 0x0f) | (cmd & 0xf0);
       lcd busy(2);
       lcd port = (lcd port & 0x0f) | (cmd << 4);</pre>
       lcd busy(2);
       rs lcd = 1;
}
void lcd_putc(unsigned char dat){
       rs_lcd = 1;
       lcd port = (lcd port & 0x0f) | (dat & 0xf0);
       lcd busy(2);
       lcd port = (lcd port & 0x0f) | (dat << 4);</pre>
       lcd busy(2);
       rs_lcd = 1;
void lcd_puts(char *str){
       while(*str != '\0') lcd putc(*str++);
```


ใบงานที่ 9	หน้าที่ 14
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

```
void lcd_init(){
      lcd tris &= 0x03;
      en lcd = 1;
       rs lcd = 1;
       lcd command(0x33);
       lcd command(0x32);
       lcd_command(0x28);
       lcd command(0x0c);
      lcd_command(0x06);
       lcd_command(0x01);
       __delay_ms(500);
}
void init adcAN2(){
     ANSELbits.ANS2 = 1;
      TRISAbits.TRISA2 = 1;
      ADCON1bits.ADFM = 1;
      ADCON0bits.CHS1 = 1;
      ADCON0bits.ADON = 1;
int readAdcAN2(){
     int val;
     ADCON0bits.GO = 1;
     while(ADCON0bits.GO);
     val = (ADRESH * 0x100) + ADRESL;
     return val;
```


ใบงานที่ 9	หน้าที่ 15
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

```
void showADC(int dat){
       lcd command(0xc0);
       lcd putc(ascii[dat/1000]);
       lcd putc(ascii[(dat%1000)/100]);
       lcd putc(ascii[(dat%100)/10]);
       lcd putc(ascii[dat%10]);
void showVolt(int dat){
       int iVolt;
       float fVolt;
       fVolt = dat * (5.0/1023.0);
       iVolt = (int)(fVolt * 100.0);
       lcd command(0xc5);
       lcd putc(ascii[iVolt/100]);
       lcd putc('.');
       lcd_putc(ascii[(iVolt%100)/10]);
       lcd_putc(ascii[iVolt%10]);
void main(){
       int dat;
       lcd init();
       lcd command(0x80);
       lcd_puts(" read ADC 8 bit ");
       init_adcAN2();
       while(1)
       {
               dat = readAdcAN2();
               showADC(dat);
               showVolt(dat);
               __delay_ms(100);
       }
```


ใบงานที่ 9	หน้าที่ 16
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

ชื่อเรื่อง การแปลงสัญญาณ A/D และ D/A ของไมโครคอนโทรลเลอร์

3.3 จากข้อที่ 3.2 ให้นักศึกษาใช้โปรแกรม Proteus ISIS ทำการจำลองการทำงานของวงจรเปรียบเทียบกับ การทำงานของวงจรจริง โดยการโหลดไฟล์นามสกุล .hex ลงบนตัวไมโครคอนโทรลเลอร์ PIC16F887 ด้วยโปรแกรม MPLAB X ร่วมกับเครื่องโปรแกรม Pickit3 และป้อนแหล่งจ่ายให้บอร์ดทดลอง พร้อมทั้งทดลองปรับค่าความต้านทาน VR2 เพื่อให้ได้แรงดันตามตารางที่ 3.1 หลังจากนั้นให้บันทึกการทำงานลงในรูปตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ตารางบันทึกผลการทดลองการทำงานของวงจรแปลงสัญญาณอนาล็อกเป็นดิจิทัลด้วย PIC16F887

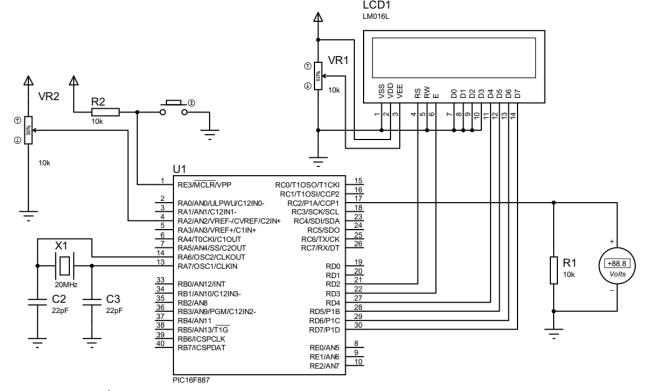
แรงดันอินพุต	เอาต์พุตที่ Chara	cter LCD 16x2
Vin ที่ VR2	ค่าข้อมูลเลขฐาน 10	แรงดันที่แสดงผล
0.5V		
1.0V		
1.5V		
2.0V		
2.5V		
3.0V		
3.5V		
4.0V		
4.5V		
5.0V		

ใบงานที่ 9	หน้าที่ 17
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

ชื่อเรื่อง การแปลงสัญญาณ A/D และ D/A ของไมโครคอนโทรลเลอร์

- 4. การต่อวงจรเพื่อทดสอบการทำงานของวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นอนาล็อกของ PIC16F887
- 4.1 ให้นักศึกษาใช้ชุดทดลองวงจรดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ ร่วมกับบอร์ดใช้งานไมโครคอนโทรลเลอร์ PIC16F887 เพื่อต่อวงจรในรูปที่ 4.1 เพื่อทดลองการทำงานของวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นอนาล็อกด้วย PWM

รูปที่ 4.1 รูปวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นอนาล็อกด้วย PIC16F887 ผ่านโมดูล PWM

4.2 จากวงจรในข้อที่ 4.1 ให้นักศึกษาเขียนโปรแกรมตามตัวอย่างต่อไปนี้โดยใช้โปรแกรม MPLAB X ตาม ขั้นตอนในใบความรู้เรื่องภาษาซีกับไมโครคอนโทรลเลอร์ และทำการ Build โปรแกรมจนกว่าไม่เกิด Error เพื่อให้ได้ ไฟล์นามสกุล .hex เพื่อนำไปใช้งานต่อไป

#define _XTAL_FREQ 20000000

#include <xc.h>

#define lcd port PORTD

#define lcd tris TRISD

#define rs lcd RD2

#define en_lcd RD3

ใบงานที่ 9	หน้าที่ 18
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

```
const unsigned char ascii[16] = "0123456789ABCDEF";
void lcd busy(int time){
       en lcd = 0;
       for(;time>0;time--) __delay_us(500);
       en lcd = 1;
}
void lcd command(unsigned char cmd){
       rs_lcd = 0;
       lcd port = (lcd port & 0x0f) | (cmd & 0xf0);
       lcd busy(2);
       lcd port = (lcd port & 0x0f) | (cmd << 4);</pre>
       lcd busy(2);
       rs lcd = 1;
}
void lcd_putc(unsigned char dat){
       rs_lcd = 1;
       lcd port = (lcd port & 0x0f) | (dat & 0xf0);
       lcd busy(2);
       lcd port = (lcd port & 0x0f) | (dat << 4);</pre>
       lcd busy(2);
       rs_lcd = 1;
void lcd_puts(char *str){
       while(*str != '\0') lcd putc(*str++);
```


ใบงานที่ 9	หน้าที่ 19
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

```
void lcd_init(){
      lcd tris &= 0x03;
      en lcd = 1;
       rs lcd = 1;
       lcd command(0x33);
       lcd command(0x32);
       lcd_command(0x28);
       lcd command(0x0c);
       lcd_command(0x06);
       lcd_command(0x01);
       __delay_ms(500);
void init adcAN2(){
     ANSELbits.ANS2 = 1;
      TRISAbits.TRISA2 = 1;
      ADCON1bits.ADFM = 1;
      ADCON0bits.CHS1 = 1;
      ADCON0bits.ADON = 1;
int readAdcAN2(){
     int val;
     ADCON0bits.GO = 1;
     while(ADCON0bits.GO);
     val = (ADRESH * 0x100) + ADRESL;
     return val;
```


ใบงานที่ 9	หน้าที่ 20
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

```
void showADC(int dat){
       lcd command(0xc0);
       lcd putc(ascii[dat/1000]);
       lcd putc(ascii[(dat%1000)/100]);
       lcd putc(ascii[(dat%100)/10]);
       lcd putc(ascii[dat%10]);
void showVolt(int dat){
        int iVolt;
       float fVolt;
       fVolt = dat * (5.0/1023.0);
       iVolt = (int)(fVolt * 100.0);
       lcd command(0xc5);
       lcd putc(ascii[iVolt/100]);
       lcd_putc('.');
       lcd_putc(ascii[(iVolt%100)/10]);
       lcd_putc(ascii[iVolt%10]);
}
void init_pwm_ccp1(int dat){
  int i;
  float f:
  f = dat * (78.0/1023.0);
  i = (int)(f * 1.0);
  TRISCbits.TRISC2 = 0;
  CCP1CON = 0x0f;
  PR2 = 78;
  CCPR1L = 78 - i;
  T2CON = 0x07;
```


ใบงานที่ 9	หน้าที่ 21
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

ชื่อเรื่อง การแปลงสัญญาณ A/D และ D/A ของไมโครคอนโทรลเลอร์

```
void changeDutyCCP1(int dat){
  int i;
  float f:
  f = dat * (78.0/1023.0);
  i = (int)(f * 1.0);
  CCPR1L = 78 - i;
  T2CON |= 0x07;
}
void main(){
       int dat:
       lcd init();
       lcd command(0x80);
       lcd puts(" read ADC 8 bit ");
       init adcAN2();
       init_pwm_ccp1(readAdcAN2());
       while(1)
              dat = readAdcAN2();
               changeDutyCCP1(dat);
              showADC(dat);
              showVolt(dat);
              delay ms(100);
       }
```

4.3 จากข้อที่ 4.2 ให้นักศึกษาใช้โปรแกรม Proteus ISIS ทำการจำลองการทำงานของวงจรเปรียบเทียบกับ การทำงานของวงจรจริง โดยการโหลดไฟล์นามสกุล .hex ลงบนตัวไมโครคอนโทรลเลอร์ PIC16F887 ด้วยโปรแกรม MPLAB X ร่วมกับเครื่องโปรแกรม Pickit3 และป้อนแหล่งจ่ายให้บอร์ดทดลอง พร้อมทั้งทดลองปรับค่าความต้านทาน VR2 เพื่อให้ได้แรงดันตามตารางที่ 4.1 หลังจากนั้นให้บันทึกการทำงานลงในรูปตารางที่ 4.1

ใบงานที่ 9	หน้าที่ 22
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

ชื่อเรื่อง การแปลงสัญญาณ A/D และ D/A ของไมโครคอนโทรลเลอร์

ตารางที่ 4.1 ตารางบันทึกผลการทดลองการทำงานของวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นอนาล็อกด้วย PIC16F887

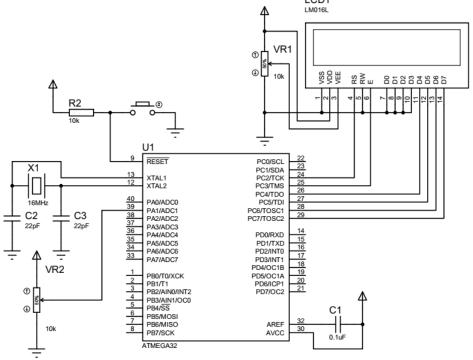
แรงดันอินพุต	เอาต์พุตที่ Charac	ter LCD 16x2	แรงดันเฉลี่ยที่ขา
Vin ที่ VR2	ค่าข้อมูลเลขฐาน 10	แรงดันที่แสดงผล	PWM (CCP1)
0.5V			
1.0V			
1.5V			
2.0V			
2.5V			
3.0V			
3.5V			
4.0V			
4.5V			
5.0V			

ใบงานที่ 9	หน้าที่ 23
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

ชื่อเรื่อง การแปลงสัญญาณ A/D และ D/A ของไมโครคอนโทรลเลอร์

- 5. การต่อวงจรเพื่อทดสอบการทำงานของวงจรแปลงสัญญาณอนาล็อกเป็นดิจิทัลของ ATMEGA32
- 5.1 ให้นักศึกษาใช้ชุดทดลองวงจรดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ ร่วมกับบอร์ดใช้งานไมโครคอนโทรลเลอร์ ATMEGA32 เพื่อต่อวงจรในรูปที่ 5.1 เพื่อทดลองการทำงานของวงจรแปลงสัญญาณอนาล็อกเป็นดิจิทัล

รูปที่ 5.1 รูปวงจรแปลงสัญญาณอนาล็อกเป็นดิจิทัลด้วย ATMEGA32

5.2 จากวงจรในช้อที่ 5.1 ให้นักศึกษาเขียนโปรแกรมตามตัวอย่างต่อไปนี้โดยใช้โปรแกรม AVR Studio 6.2 ตามขั้นตอนในใบความรู้เรื่องภาษาซีกับไมโครคอนโทรลเลอร์ และทำการ Build โปรแกรมจนกว่าไม่เกิด Error เพื่อให้ ได้ไฟล์นามสกุล .hex เพื่อนำไปใช้งานต่อไป

#include <avr/io.h>

#define F CPU 1600000UL

#include <util/delay.h>

#define lcd port PORTC

#define lcd ddr DDRC

#define rs lcd PC2

#define en lcd PC3

const unsigned char ascii[16] = "0123456789ABCDEF";

ใบงานที่ 9	หน้าที่ 24
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

```
void lcd_busy(int time){
        lcd port &= ~(1<<en lcd);
        for(;time>0;time--) delay us(500);
        lcd port |= (1<<en lcd);</pre>
}
void lcd_command(unsigned char cmd){
        lcd_port &= ~(1<<rs_lcd);</pre>
        lcd_port = (lcd_port & 0x0f) | (cmd & 0xf0);
        lcd_busy(2);
        lcd_port = (lcd_port & 0x0f) | (cmd << 4);</pre>
        lcd busy(2);
        lcd port |= (1<<rs lcd);</pre>
void lcd putc(unsigned char dat){
        lcd_port |= (1<<rs_lcd);</pre>
       lcd_port = (lcd_port & 0x0f) | (dat & 0xf0);
        lcd_busy(2);
        lcd_port = (lcd_port & 0x0f) | (dat << 4);</pre>
        lcd_busy(2);
        lcd_port |= (1<<rs_lcd);</pre>
void lcd puts(char *str){
        while(*str != '\0') lcd_putc(*str++);
}
void init_adc1(){
        ADMUX = 0b01000001;
        ADCSRA |= 0b10100100;
}
```


ใบงานที่ 9	หน้าที่ 25
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

```
void lcd_init(){
        lcd ddr |= 0xfc;
        lcd_port |= (1<<en_lcd);</pre>
        lcd port |= (1<<rs lcd);</pre>
        lcd command(0x33);
        lcd_command(0x32);
        lcd command(0x28);
        lcd_command(0x0c);
        lcd command(0x06);
        lcd_command(0x01);
        _delay_ms(500);
int readAdc1(){
        ADCSRA |= (1<<ADSC);
        while(ADCSRA & (1<<ADIF)); // while(ADCSRA & (1<<ADSC));
        return ADCW;
void showADC(int dat){
        lcd_command(0xc0);
        lcd_putc(ascii[dat/1000]);
        lcd putc(ascii[(dat%1000)/100]);
        lcd putc(ascii[(dat%100)/10]);
        lcd putc(ascii[dat%10]);
void showVolt(int dat){
        int iVolt:
        float fVolt;
        fVolt = dat * (5.0/1023.0);
        iVolt = (int)(fVolt * 100.0);
        lcd command(0xc5);
        lcd putc(ascii[iVolt/100]);
        lcd putc('.');
        lcd_putc(ascii[(iVolt%100)/10]);
        lcd_putc(ascii[iVolt%10]);
```


ใบงานที่ 9	หน้าที่ 26
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

ชื่อเรื่อง การแปลงสัญญาณ A/D และ D/A ของไมโครคอนโทรลเลอร์

```
int main(){
     int dat;
     lcd_init();
     lcd_command(0x80);
     lcd_puts(" read ADC 8 bit ");
     init_adc1();
     while(1)
     {
          dat = readAdc1();
          showADC(dat);
          showVolt(dat);
          _delay_ms(100);
     }
     return 0;
}
```

5.3 จากข้อที่ 5.2 ให้นักศึกษาใช้โปรแกรม Proteus ISIS ทำการจำลองการทำงานของวงจรเปรียบเทียบกับ การทำงานของวงจรจริง โดยการโหลดไฟล์นามสกุล .hex ลงบนตัวไมโครคอนโทรลเลอร์ ATMEGA32 ด้วยโปรแกรม AVR Studio 6.2 ร่วมกับเครื่องโปรแกรม AVR STK500V2 และป้อนแหล่งจ่ายให้บอร์ดทดลอง พร้อมทั้งทดลองปรับ ค่าความต้านทาน VR2 เพื่อให้ได้แรงดันตามตารางที่ 5.1 หลังจากนั้นให้บันทึกการทำงานลงในรูปตารางที่ 5.1 ตารางบันทึกผลการทดลองการทำงานของวงจรแปลงสัญญาณอนาล็อกเป็นดิจิทัลด้วย ATMEGA32

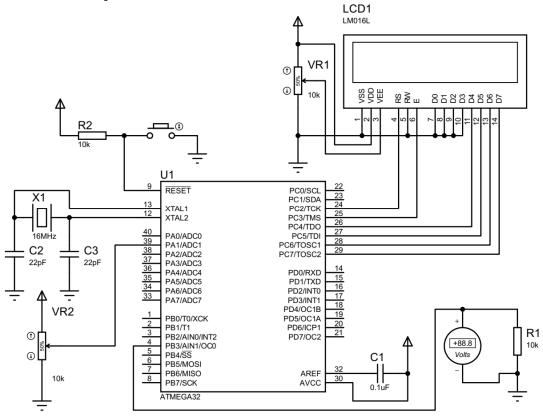
แรงดันอินพุต	เอาต์พุตที่ Character LCD 16x2	
Vin ที่ VR2	ค่าข้อมูลเลขฐาน 10	แรงดันที่แสดงผล
0.5V		
1.0V		
1.5V		
2.0V		
2.5V		
3.0V		
3.5V		
4.0V		
4.5V		
5.0V		

ใบงานที่ 9	หน้าที่ 27
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

ชื่อเรื่อง การแปลงสัญญาณ A/D และ D/A ของไมโครคอนโทรลเลอร์

- 6. การต่อวงจรเพื่อทดสอบการทำงานของวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นอนาล็อกของ ATMEGA32
- 6.1 ให้นักศึกษาใช้ชุดทดลองวงจรดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ ร่วมกับบอร์ดใช้งานไมโครคอนโทรลเลอร์ ATMEGA32 เพื่อต่อวงจรในรูปที่ 6.1 เพื่อทดลองการทำงานของวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นอนาล็อกด้วย PWM

รูปที่ 6.1 รูปวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นอนาล็อกด้วย ATMEGA32 ผ่านโมดูล PWM

6.2 จากวงจรในข้อที่ 6.1 ให้นักศึกษาเขียนโปรแกรมตามตัวอย่างต่อไปนี้โดยใช้โปรแกรม AVR Studio 6.2 ตามขั้นตอนในใบความรู้เรื่องภาษาซีกับไมโครคอนโทรลเลอร์ และทำการ Build โปรแกรมจนกว่าไม่เกิด Error เพื่อให้ ได้ไฟล์นามสกุล .hex เพื่อนำไปใช้งานต่อไป

#include <avr/io.h>

#define F CPU 1600000UL

#include <util/delay.h>

#define lcd port PORTC

#define lcd ddr DDRC

#define rs_lcd PC2

#define en lcd PC3

ใบงานที่ 9	หน้าที่ 28
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

```
const unsigned char ascii[16] = "0123456789ABCDEF";
void lcd busy(int time){
       lcd port &= ~(1<<en lcd);
       for(;time>0;time--) delay us(500);
       lcd port |= (1<<en lcd);</pre>
}
void lcd command(unsigned char cmd){
       lcd_port &= ~(1<<rs_lcd);</pre>
       lcd port = (lcd port & 0x0f) | (cmd & 0xf0);
       lcd busy(2);
       lcd port = (lcd port & 0x0f) | (cmd << 4);</pre>
       lcd busy(2);
       lcd port |= (1<<rs lcd);</pre>
}
void lcd_putc(unsigned char dat){
       lcd_port |= (1<<rs_lcd);</pre>
       lcd port = (lcd port & 0x0f) | (dat & 0xf0);
       lcd busy(2);
       lcd_port = (lcd_port & 0x0f) | (dat << 4);</pre>
       lcd busy(2);
       lcd_port |= (1<<rs_lcd);</pre>
void lcd_puts(char *str){
       while(*str != '\0') lcd putc(*str++);
```


ใบงานที่ 9	หน้าที่ 29
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

```
void lcd_init(){
       lcd ddr |= 0xfc;
       lcd port |= (1<<en lcd);</pre>
       lcd_port |= (1<<rs_lcd);</pre>
       lcd command(0x33);
       lcd command(0x32);
       lcd_command(0x28);
       lcd command(0x0c);
       lcd command(0x06);
       lcd_command(0x01);
       _delay_ms(500);
}
void init adc1(){
       ADMUX = 0b01000001;
       ADCSRA |= 0b10100100;
}
int readAdc1(){
       ADCSRA |= (1<<ADSC);
       while(ADCSRA & (1<<ADIF)); // while(ADCSRA & (1<<ADSC));
       return ADCW;
}
void showADC(int dat){
       lcd command(0xc0);
       lcd_putc(ascii[dat/1000]);
       lcd putc(ascii[(dat%1000)/100]);
       lcd putc(ascii[(dat%100)/10]);
       lcd_putc(ascii[dat%10]);
```


ใบงานที่ 9	หน้าที่ 30
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

```
void showVolt(int dat){
        int iVolt;
        float fVolt;
        fVolt = dat * (5.0/1023.0);
        iVolt = (int)(fVolt * 100.0);
        lcd command(0xc5);
        lcd_putc(ascii[iVolt/100]);
        lcd_putc('.');
        lcd_putc(ascii[(iVolt%100)/10]);
        lcd_putc(ascii[iVolt%10]);
void pwmOC0_init(int dat){
        int i;
        float f;
        f = dat * (255.0/1023.0);
        i = (int)(f * 1.0);
        DDRB |= (1<<PB3);
        TCCR0 \mid= 0x62;
        OCR0 = i;
}
void changDutyOC0(int dat){
        int i;
        float f;
        f = dat * (255.0/1023.0);
        i = (int)(f * 1.0);
        OCR0 = i;
```


ใบงานที่ 9	หน้าที่ 31
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

```
int main(){
    int dat;
    lcd_init();
    lcd_command(0x80);
    lcd_puts(" read ADC 8 bit ");
    init_adc1();
    pwmOC0_init(readAdc1());
    while(1)
    {
        dat = readAdc1();
        changDutyOC0(dat);
        showADC(dat);
        showVolt(dat);
        _delay_ms(100);
    }
    return 0;
}
```


ใบงานที่ 9	หน้าที่ 32
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

ชื่อเรื่อง การแปลงสัญญาณ A/D และ D/A ของไมโครคอนโทรลเลอร์

6.3 จากข้อที่ 6.2 ให้นักศึกษาใช้โปรแกรม Proteus ISIS ทำการจำลองการทำงานของวงจรเปรียบเทียบกับ การทำงานของวงจรจริง โดยการโหลดไฟล์นามสกุล .hex ลงบนตัวไมโครคอนโทรลเลอร์ ATMEGA32 ด้วยโปรแกรม AVR Studio 6.2 ร่วมกับเครื่องโปรแกรม AVR STK500V2 และป้อนแหล่งจ่ายให้บอร์ดทดลอง พร้อมทั้งทดลองปรับ ค่าความต้านทาน VR2 เพื่อให้ได้แรงดันตามตารางที่ 6.1 หลังจากนั้นให้บันทึกการทำงานลงในรูปตารางที่ 6.1 ตารางที่ 6.1 ตารางบันทึกผลการทดลองการทำงานของวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นอนาล็อกด้วย ATMEGA32

แรงดันอินพุต	เอาต์พุตที่ Charac	แรงดันเฉลี่ยที่ขา		
Vin ที่ VR2	ค่าข้อมูลเลขฐาน 10	แรงดันที่แสดงผล	PWM (OC0)	
0.5V				
1.0V				
1.5V				
2.0V				
2.5V				
3.0V				
3.5V				
4.0V				
4.5V				
5.0V				

ใบงานที่ 9	หน้าที่ 38
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5

ชื่อเรื่อง การแปลงสัญญาณ A/D และ D/A ของไมโครคอนโทรลเลอร์

____ แบบฝึกหัดท้ายการทดลอง

- 1. ให้ออกแบบวงจรวงจรแปลงสัญญาณอนาล็อกเป็นดิจิทัลที่รับแรงดันอินพุต 0 5V โดยใช้ ไมโครคอนโทรลเลอร์ PIC16F887 และอ่านค่าสัญญาณจากช่อง AN13 พร้อมทั้งเขียนโปรแกรมและทดสอบการ ทำงานของวงจร
- 2. ให้ออกแบบวงจรวงจรแปลงสัญญาณอนาล็อกเป็นดิจิทัลที่รับแรงดันอินพุต 0 5V โดยใช้ ไมโครคอนโทรลเลอร์ ATMEGA32 และอ่านค่าสัญญาณจากช่อง ADC7 พร้อมทั้งเขียนโปรแกรมและทดสอบการ ทำงานของวงจร
- 3. ให้ออกแบบวงจรวงจรแปลงสัญญาณดิจิทัลเป็นอนาล็อกที่มีความละเอียดขนาด 10 บิตโดยใช้ขาสัญญาณ ของไมโครคอนโทรลเลอร์เป็นสัญญาณอินพุตของวงจร และให้เลือกค่าดิจิตอลอินพุตจากขาสัญญาณอนาล็อกของ ไมโครคอนโทรลเลอร์ แสดงผลด้วยอุปกรณ์ Character LCD ขนาด 16x2 และวงจร DAC ใช้วงจรแบบ R/2R แลด เดอร์

ใบงานที่ 9 หน้าที่ 39

e de la companya de l	ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 5			
HOME EDUCATION COS	ชื่อหน่วย การแปลงสัญญาณ A/D และ D/A				
ชื่อเรื่อง การแปลงสัญญาณ A/D และ D/A ของไมโครคอนโทรลเลอร์					
สรุปผลการทดลอง					